

Učebnicová sada

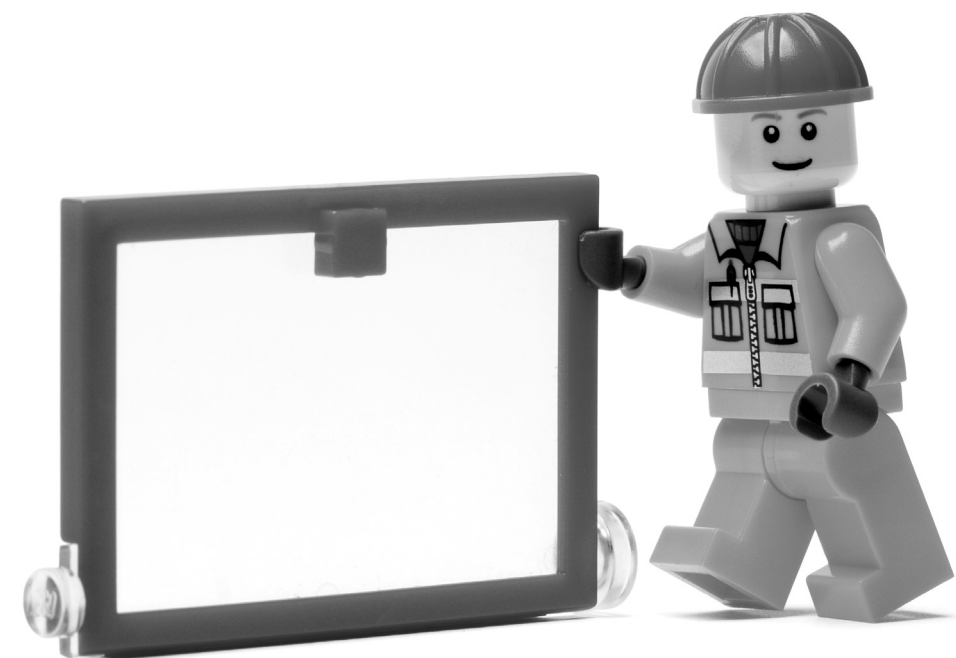
Společenské vědy pro 1. ročník středních škol

- Společenské vědy pro 1. ročník středních škol – Učebnice
- Společenské vědy pro 1. ročník středních škol – Pracovní sešit
- Společenské vědy pro 1. ročník středních škol – Průvodce pro učitele

**SPOLEČENSKÉ
VĚDY**

pro
**1. ROČNÍK
středních
ŠKOL**

Průvodce pro učitele

ISBN 978-80-7358-146-6

9 788073 581466

didaktis

Návrh časového plánu pro předmět společenské vědy – časová dotace 2 hodiny týdně

Měsíc	Školní týden	Obsah	Učebnice (str.)	Pracovní sešit (str.)
Září	1.	1. Lidské vědomí; 2. Vnímání	8–9	6–7
	2.	3. Co ovlivňuje naše vnímání?; 4. Paměť	10–11	8–9
	3.	5. Myšlení a řeč	12–13	10–11
	4.	6. Věda a filozofie	14–15	12–13
Říjen	5.	7. Historický vývoj evropské vědy	16–17	14–15
	6.	8. Společenské vědy	18–19	16–17
	7.	9. Filozofie a poznání	20–21	18–19
	8.	10. Zdroje poznání a pravda jako téma filozofie	22–23	20–21
Listopad	9.	11. Média a jejich funkce	24–25	22–23
	10.	12. Co, jak a komu média sdělují?	26–27	24–25
	11.	13. Opakování 1. tematického celku	-	26–27
	12.	14. Člověk – nejtěžší otázka	30–31	30–31
	13.	15. Člověk jako přírodní a společenská bytost; 16. Lidská kultura	32–33	32–33
Prosinec	14.	17. Vztah přírody a kultury	34–35	34–35
	15.	18. Co ovlivňuje vývoj člověka?	36–37	36–37
	16.	19. Učení a vývoj člověka	38–39	38–39
	17.	Vánoční prázdniny		
Leden	18.	Vánoční prázdniny		
	19.	20. Socializace a její činitelé	40–41	40–41
	20.	21. Vývojové etapy člověka	42–43	42–43
	21.	22. Opakování 2. tematického celku	-	44–45
	22.	23. Osobnost a její rysy	46–47	48–49
Únor	23.	24. Temperament a charakter	48–49	50–51
	24.	25. Emoce	50–51	52–53
	25.	26. Motivace a postoje	52–53	54–55
	26.	27. Schopnosti, nadání a talent	54–55	56–57
Březen	27.	Jarní prázdniny		
	28.	28. Sebezpoznání a sebereflexe; 29. Stres	56–57	58–59
	29.	29. Duševní hygiena	58–59	60–61
	30.	30. Duševní zdraví	60–61	62–63
Duben	31.	31. Opakování 3. tematického celku	-	64–65
	32.	32. Sociální interakce a jednání	64–65	68–69
	33.	33. Sociální instituce a kontrola	66–67	70–71
	34.	34. Prostředky sociální kontroly	68–69	72–73
Květen	35.	35. Jedinec a kolektiv dnes	70–71	74–75
	36.	36. Sociální percepce a chyby v ní	72–73	76–77
	37.	37. Stereotypy a předsudky	74–75	78–79
	38.	38. Sociální komunikace a její průběh	76–77	80–81
Červen	39.	39. Efektivní komunikace; 40. Manipulace v komunikaci	78–79	82–83
	40.	41. Opakování 4. tematického celku	-	84–85
	41.	Závěrečné opakování, celkové zhodnocení	-	-

Klíčové kompetence dle RVP SOV

a) Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- ▶ mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ▶ ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- ▶ uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotní;
- ▶ s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslav aj.), pořizovat si poznámky;
- ▶ využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých a jiných lidí;
- ▶ sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- ▶ znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- ▶ porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- ▶ uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- ▶ volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat dříve nabytých zkušeností a vědomostí;
- ▶ spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- ▶ vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- ▶ formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- ▶ účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- ▶ zpracovávat na běžná i odborná témata administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty;
- ▶ dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- ▶ zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- ▶ vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- ▶ vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v cizím jazyce, číst s porozuměním cizojazyčný text, písemně zpracovávat jednodušší cizojazyčné materiály.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- ▶ posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- ▶ stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- ▶ reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ▶ ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- ▶ mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- ▶ adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti;
- ▶ pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- ▶ přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly;
- ▶ podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- ▶ přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život

v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s trvale udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- ▶ jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním, ale i ve veřejném zájmu;
- ▶ dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- ▶ jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- ▶ uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- ▶ zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- ▶ chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- ▶ uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- ▶ uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- ▶ podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřeby celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- ▶ mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- ▶ mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- ▶ mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- ▶ umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- ▶ vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- ▶ znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- ▶ rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání, dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- ▶ správně používat a převádět běžné jednotky;
- ▶ používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- ▶ provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- ▶ nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- ▶ číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- ▶ aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- ▶ efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- ▶ pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- ▶ pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- ▶ učit se používat nové aplikace;
- ▶ komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- ▶ získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- ▶ pracovat s informacemi z různých zdrojů uloženými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- ▶ uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.